

Anna-Kristiina Mikkonen sd ym.

Talousarvioaloite määrärahan lisäämisestä Etelä-Savon saaristo- ja vesistömatkailun sekä lossiliikenteen tukemiseen (700 000 euroa)

Eduskunnalle

Saaristoasiain neuvottelukunta (SANK) on 12.9.2025 ilmaissut vakavan huolensa yksityistielossien ja -lauttojen rahoituksen tulevaisuudesta. Määräaikaisen asetuksen päätyessä vuoden 2025 lopussa rahoitus uhkaa laskea merkittävästi, mikä vaarantaa saariston saavutettavuuden, elinkeinoelämän ja asumisen edellytykset.

SANK:n mukaan yksityistielossien ja -lauttojen valtionavustuksen vähimmäismäärä (80 %) poistuu ja enimmäismäärä laskee 85 prosentista 80 prosenttiin. Lisäksi valtakunnallisen Liikenne 12 -suunnitelman päivitys vuosille 2026—2037 uhkaa leikata yksityisteiden rahoitusta keskimäärin 25 miljoonasta eurosta 6,1 miljoonaan euroon.

Etelä-Savossa sijaitsee 8 yksityistielossia tai -lauttaa, joista 7 Savonlinnassa ja 1 Hirvensalmella. Savonlinnan kohteet sijaitsevat Saimaan vesistössä, ja Hirvensalmen Puukonsaaren lautta liikennöi Puulavedellä. Näissä yhteyksissä tehdään vuosittain arviolta 210 000 ajoneuvoylitystä, mikä vastaa noin 315 000 henkilöylitystä. Tämä korostaa yhteyksien merkitystä paitsi paikallisille asukkaille myös mökkiläisille, yrityksille ja matkailijoille.

Yhteyksien katkeaminen merkitsisi monille saaristolaisille elämän ja toimeentulon menettämistä. Yksityistielossit ja -lautat eivät ole pelkkä kustannuserä valtiontaloudessa, vaan taloudellista hyvinvointia ja verotuottoja kerryttävä välttämätön liikennemuoto.

Etelä-Savo on profiloitunut järvi- ja metsämatkailun kehtona, ja alueella liikkuu vuosittain kymmeniä tuhansia kotimaisia ja kansainvälisiä matkailijoita. Yksityistielautojen ja -lossien varrella sijaitsee useita luontokohteita, kulttuurihistoriallisia nähtävyyksiä, mökkikyliä ja matkailupalveluita, joiden saavutettavuus riippuu toimivista yhteyksistä.

Opastusmateriaalien avulla voidaan:

- Vahvistaa alueen brändiä ja matkailuprofiilia.
- Ohjata matkailijoita turvallisesti ja tehokkaasti saaristokohteisiin.
- Lisätä tietoisuutta vastuullisesta matkailusta, kuten luonnon kunnioittamisesta ja paikallisten palveluiden tukemisesta.
- Edistää paikallisten yritysten näkyvyyttä, esimerkiksi digitaalisilla kartoilla ja reittioppailla.

Talousarvioaloite TAA 284/2025 vp

Lisäksi opastus- ja neuvontamateriaalit voivat olla osa digitaalisten alustojen kehittämistä

Yhteensopivuus hallitusohjelmaan

Saavutettavuus ja alueellinen tasa-arvo

Hallitusohjelma 2023—2027 (Petteri Orpon hallitus) korostaa, että: ”Suomen on huolehdittava entistä tavoitteellisemmin eri alueidensa saavutettavuudesta ja kansainvälisistä yhteyksistä.” Yksityistielossit ja -lautat ovat keskeinen osa Saimaan ja Puulaveden saariston saavutettavuutta, ja niiden rahoituksen turvaaminen tukee tätä tavoitetta suoraan.

Maaseutu ja saaristo osana kasvun kaavaa

Hallitusohjelma sisältää erillisen osion: ”Suomi elää maaseudusta ja metsistä.”, ”Saaristo- ja vesistöalueet ovat vertaansa vailla - ainutlaatuinen saaristomme on maamme ehdoton vahvuus.” Tämä esitys pyrkii turvaamaan saaristoyhteyksiä, jotka mahdollistavat asumisen, yrittämisen ja matkailun saarilla.

Matkailun ja digitalisaation edistäminen

Hallitusohjelma korostaa: ”Kasvua datataloudesta ja digitalisaatiosta.” Hakemuksessa esitetyt opastus- ja neuvontamateriaalit, erityisesti digitaaliset alustat, tukevat tätä tavoitetta ja vahvistavat alueen roolia matkailun johtajana Saimaalla.

Yksityistielossien ja -lauttojen rahoitukseen tarvitaan panostusta ja niiden ympäristön matkailullisen käytön lisäämistä:

- Avustuslosseja ja -lauttoja ylläpitäville yhteisöille (600 000 euroa)
- Opastus- ja neuvontamateriaalien tuottaminen matkailijoille ja paikallisille (100 000 euroa)

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta lisää 700 000 euroa momentille 32.30.40 Etelä-Savon saaristo- ja vesistömatkailun sekä lossiliikenteen tukemiseen.

Helsingissä 3.10.2025

Anna-Kristiina Mikkonen sd
Inka Hopsu vihr
Hanna Holopainen vihr
Hanna Kosonen kesk